

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дорноговь аймгийн Өргөн сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ДГА-2024/54/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Дорноговь аймаг
2024 он

Тэргүүлэх аудитор: Т.Ган-Өлзий
Цахим хаяг: gan-ulziit@audit.gov.mn

Аудитын менежер: У.Оюунтүлхүүр
Цахим хаяг: oyuntulkhuur.u@audit.gov.mn

Аудитор: Э.Эрдэнэсүвд
Цахим хаяг: erdenesuvde@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	1
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	3
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	12
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	14

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ҮОМШӨ	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ӨРГӨН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ТАМГЫН ДАРГА
О.ЦАСАНЦЭЦЭГ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Өргөн сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Өргөн сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн зөрчлүүд нь бидний тогтоосон 5,190.6 мянган төгрөгийн материаллаг байдлын түвшнээс бага бөгөөд Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.4, 16.5.5, 69 дүгээр зүйлийн 69.1, 69.3, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.7, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4, 8.5-т заасантай тус тус нийцээгүй бөгөөд шинж чанарын хувьд санхүүгийн тайлагналын нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 107, 489, 491 дүгээр тогтоол, 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу төрийн албан хаагчдын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоосонтой холбоотой цалингийн сан нэмэгдсэн байна.

Тайлант онд иргэдийн Төлөөлөгчдийн 2023 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдрийн А11/01 дугаар тогтоолоор 2023 оны төсвийг 499.4 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн баталсан байна. Нэмэгдүүлсэн төсвийг эдийн засгийн ангиллаар задалж үзвэл цалин хөлсний зардлыг 258.6 сая төгрөгөөр, ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийг 6,4 сая төгрөгөөр, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 11.5 сая төгрөгөөр, хангамж бараа материалын зардлыг 14.8 сая төгрөгөөр, эд хогшил, урсгал засварын зардлыг 36.7 сая төгрөгөөр, дотоод албан томилолтын зардлыг 2.7 сая төгрөгөөр, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлыг 166.3 сая төгрөгөөр тус тус нэмэгдүүлсэн байна.

010020234

Аудитын гол асуудал

Тайлант онд батлагдсан төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан 3,800.0 мянган төгрөг, Цалин хөлс тооцоолон олгохдоо 1 албан хаагчид 197.8 мянган төгрөгийн хавсран ажилласны нэмэгдлийг илүү олгосон, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15.1.7 дугаар заалтыг зөрчиж төсвийн хөрөнгөөр 105.0 мянган төгрөгийн согтууруулах ундаа худалдан авсан, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8.5-т "Тендер шалгаруулалтын журмыг сонгохдоо тухайн бараа, ажил, үйлчилгээний нийт төсөвт өртгийг үндэслэл болгоно", 8.5-т "Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно" гэсэн заалтыг тус тус зөрчиж, залруулаагүй зөрчлийн нийт дүн 4,102.8 мянган төгрөг нь тогтоосон материаллаг байдлын түвшин 5,190.6 мянган төгрөгөөс бага боловч шинж чанарын хувьд материаллаг тул байгаа нь өөрчлөлттэй дүгнэлт өгөх үндэслэл бүхий байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 12 үндсэн зорилтын хүрээнд 192 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг сумын Засаг даргаас 95.5 хувиар үнэлжээ.

АДБОУС 2706.10-д зааснаар хууль тогтоомжоор хориглоогүй, аудитын тайланд заавал мэдээлэх аудитын гол асуудал гэж тодорхойлоогүй, тухайлбал, аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй байдал үүсээгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.ГАН-ӨЛЗИЙ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>243,386,701.95</u>	<u>355,003,169.00</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	10,650,000.00	6,677,630.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	10,650,000.00	6,677,630.00
3121	Төгрөг	10,650,000.00	6,677,630.00
31211	Төрийн сангийн харилцах	10,650,000.00	6,677,630.00
33	АВЛАГА	16,633,805.95	99,105,693.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	15,332.95	35,752.00
335	Бусад авлага	16,618,473.00	99,069,941.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	16,315,999.00	71,767,467.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	302,474.00	27,302,474.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	216,102,896.00	249,219,846.00
351	Түүхий эд материал	228,400.00	228,400.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	228,400.00	228,400.00
354	Хангамжийн материал	155,981,456.00	185,288,406.00
35410	Бичиг хэргийн материал	1,344,760.00	1,792,760.00
35420	Аж ахуйн материал	151,537,796.00	173,333,496.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,940,000.00	6,636,500.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	158,900.00	3,525,650.00
35600	Мал амьтад	59,893,040.00	63,703,040.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>2,369,293,456.26</u>	<u>2,413,474,359.65</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,369,293,456.26	2,413,474,359.65
392	Биет хөрөнгө	1,967,049,185.30	2,012,118,775.92
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,324,693,542.00	1,324,693,542.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(135,778,150.20)	(174,534,189.12)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	425,508,400.00	615,121,325.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(328,973,677.60)	(356,094,094.28)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	134,466,490.60	158,303,215.60
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(73,693,016.51)	(93,517,791.50)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	40,528,085.00	45,308,085.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(30,269,542.72)	(33,975,161.34)
39211	Батлан хамгаалах, цэргийн зориулалттай тоног төхөөрөмж	4,412.29	4,412.29
39212	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,412.29)	(4,412.29)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,267,935,458.13	1,301,985,458.13
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(658,207,753.40)	(776,010,963.57)
39217	Ном	839,350.00	839,350.00
393	Биет бус хөрөнгө	402,244,270.96	401,355,583.73
39301	Програм хангамж	6,907,000.00	6,907,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,686,729.04)	(6,575,416.27)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	401,024,000.00	401,024,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>2,612,680,158.21</u>	<u>2,768,477,528.65</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	<u>842,500.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	842,500.00

413	Өглөг	-	842,500.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	842,500.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,612,680,158.21	2,767,635,028.65
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,612,680,158.21	2,767,635,028.65
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	839,615,463.96	839,615,463.96
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,369,662,584.75	1,524,617,455.19
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,369,662,584.75	1,369,662,584.75
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	154,954,870.44
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	403,402,109.50	403,402,109.50
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,612,680,158.21	2,768,477,528.65

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	төгрөгөөр	
		Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,628,896,834.34	1,414,973,252.22
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,014,430,361.00	118,872,250.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,014,430,361.00	118,872,250.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,014,430,361.00	118,872,250.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	7,972,500.00	9,069,400.00
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	932,875,400.00	93,007,850.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого- Үндсэн хөрөнгө	73,582,461.00	16,795,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	614,466,473.34	1,296,101,002.22
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	40,769,780.00	339,882,322.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	18,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,091,000.00	265,805,775.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	37,678,780.00	56,076,547.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	573,696,693.34	956,218,680.22
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	573,696,693.34	956,218,680.22
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	757,307,300.83	1,260,018,381.78
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	757,307,300.83	1,260,018,381.78
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	755,618,300.83	1,243,474,581.78
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	301,363,446.17	490,064,821.74
210101	Үндсэн цалин	223,669,863.78	259,542,602.11
210102	Нэмэгдэл	36,155,546.27	167,466,120.88
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	17,754,571.61	30,177,314.95
210104	Урамшуулал	23,783,464.51	32,878,783.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	35,847,199.02	60,593,889.06
210201	Тэтгэврийн даатгал	24,809,117.20	42,305,398.96
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,878,267.59	4,906,336.56
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,299,670.68	3,933,868.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	609,629.98	858,928.48

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,250,513.57	8,589,356.64
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		
		44,294,119.10	55,641,357.37
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,527,428.10	9,001,718.37
210302	Түлш, халаалт	32,241,249.00	38,041,895.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,771,442.00	3,541,744.00
210304	Байрны түрээс	4,754,000.00	5,056,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		
		76,569,631.83	138,204,610.00
210401	Бичиг хэрэг	6,179,740.00	5,475,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	29,784,444.00	39,632,865.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,311,132.00	3,997,870.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	595,000.00	647,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	37,699,315.83	88,450,675.00
2105	Нормативт зардал		
		6,562,000.00	-
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	423,500.00	-
210502	Хоол, хүнс	6,138,500.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		
		77,481,173.00	5,857,505.53
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,277,800.00	275,000.00
210602	Тавилга	-	194,305.53
210604	Урсгал засвар	76,203,373.00	5,388,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал		
		7,097,400.00	9,749,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,097,400.00	9,749,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		
		45,436,627.10	85,799,362.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	43,830,669.10	83,511,750.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	55,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,257,025.00	1,854,525.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	29,000.00	153,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	121,000.00	154,000.00
210807	Газрын төлбөр	198,933.00	71,087.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		
		160,966,704.61	397,564,036.08
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,830,000.00	187,130,095.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	660,000.00	2,529,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	154,476,704.61	207,904,441.08
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		
		1,689,000.00	16,543,800.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		
		1,689,000.00	16,543,800.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	5,340,100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,689,000.00	11,203,700.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	871,589,533.51	154,954,870.44
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	871,589,533.51	154,954,870.44

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	622,328,073.34	1,317,296,901.22
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	5,931,500.00	5,985,900.00

120	Нийтлэг татварын бус орлого	5,931,500.00	5,985,900.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	5,931,500.00	5,985,900.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,931,500.00	5,985,900.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	616,396,573.34	1,311,311,001.22
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	42,699,880.00	355,092,321.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	18,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,091,000.00	265,805,775.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	39,608,880.00	71,286,546.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	573,696,693.34	956,218,680.22
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	573,696,693.34	956,218,680.22
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	599,329,813.34	1,161,997,471.22
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	599,329,813.34	1,161,997,471.22
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	580,206,814.34	1,093,336,204.22
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	301,477,677.22	490,115,906.79
210101	Үндсэн цалин	223,219,800.83	259,220,660.48
210102	Нэмэгдэл	36,719,840.27	167,839,147.56
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	17,754,571.61	30,177,314.95
210104	Урамшуулал	23,783,464.51	32,878,783.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	35,847,199.02	60,593,889.06
210201	Тэтгэврийн даатгал	24,809,117.20	42,305,398.96
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,878,267.59	4,906,336.56
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,299,670.68	3,933,868.22
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	609,629.98	858,929.18
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,250,513.57	8,589,356.14
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	44,294,119.10	51,610,997.37
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,527,428.10	9,001,718.37
210302	Түлш, халаалт	32,241,249.00	38,041,895.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,771,442.00	3,731,384.00
210304	Байрны түрээс	4,754,000.00	836,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	37,028,647.00	49,805,535.00
210401	Бичиг хэрэг	7,225,220.00	6,520,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	24,197,485.00	34,156,165.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,413,252.00	3,997,870.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	120,000.00	1,051,350.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,072,690.00	4,079,650.00
2105	Нормативт зардал	1,200,000.00	3,470,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,200,000.00	3,470,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	69,967,208.00	44,770,250.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	661,600.00	400,000.00
210602	Тавилга	-	31,280,000.00
210604	Урсгал засвар	69,305,608.00	13,090,250.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,097,400.00	9,749,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,097,400.00	9,749,000.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	75,444,564.00	100,119,072.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	73,838,606.00	97,831,460.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	55,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,257,025.00	1,854,525.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	29,000.00	153,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	121,000.00	154,000.00
210807	Газрын төлбөр	198,933.00	71,087.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,850,000.00	283,101,554.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,950,000.00	280,572,054.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,900,000.00	2,529,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	19,122,999.00	68,661,267.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4,849,000.00	16,543,800.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	5,340,100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,849,000.00	11,203,700.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	14,273,999.00	52,117,467.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14,273,999.00	52,117,467.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	22,998,260.00	155,299,430.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	23,510,000.00	159,271,800.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	23,510,000.00	159,271,800.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	23,510,000.00	159,271,800.00
223001	Бусад хөрөнгө	23,510,000.00	159,271,800.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(23,510,000.00)	(159,271,800.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	(511,740.00)	(3,972,370.00)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		10,650,000.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	10,650,000.00	6,677,630.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	839,615,463.96	403,402,109.50	491,698,051.24	1,734,715,624.70
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	2,200,000.00	2,200,000.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	839,615,463.96	403,402,109.50	493,898,051.24	1,736,915,624.70
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-

C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	875,764,533.51	875,764,533.51
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	839,615,463.96	403,402,109.50	1,369,662,584.75	2,612,680,158.21
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	839,615,463.96	403,402,109.50	1,369,662,584.75	2,612,680,158.21
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	839,615,463.96	403,402,109.50	1,369,662,584.75	2,612,680,158.21
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	154,954,870.44	154,954,870.44
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	839,615,463.96	403,402,109.50	1,524,617,455.19	2,767,635,028.65

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Хэтрэлт хэмнэлт	Гүйцэтгэл (хувь)
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,036,516,900.00	958,232,210.22	78,284,689.78	92.45
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,036,516,900.00	958,232,210.22	78,284,689.78	92.45
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,025,901,800.00	951,025,310.22	74,876,489.78	92.70
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	498,240,200.00	490,115,906.79	8,124,293.21	98.37
210101	Үндсэн цалин	240,508,400.00	259,220,660.48	(18,712,260.48)	107.78
210102	Нэмэгдэл	185,969,500.00	167,839,147.56	18,130,352.44	90.25
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	40,157,500.00	30,177,314.95	9,980,185.05	75.15
210104	Урамшуулал	31,604,800.00	32,878,783.80	(1,273,983.80)	104.03
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	62,280,100.00	60,593,889.06	1,686,210.94	97.29
210201	Тэтгэврийн даатгал	40,433,000.00	42,305,398.96	(1,872,398.96)	104.63
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,462,300.00	4,906,336.56	555,963.44	89.82
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,369,000.00	3,933,868.22	435,131.78	90.04

210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,091,800.00	858,929.18	232,870.82	78.67
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,924,000.00	8,589,356.14	2,334,643.86	78.63
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	54,741,300.00	50,774,997.37	3,966,302.63	92.75
210301	Гэрэл, цахилгаан	10,743,900.00	9,001,718.37	1,742,181.63	83.78
210302	Түлш, халаалт	38,042,800.00	38,041,895.00	905.00	100.00
210303	Цэвэр, бохир ус	5,954,600.00	3,731,384.00	2,223,216.00	62.66
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	47,568,800.00	47,008,735.00	560,065.00	98.82
210401	Бичиг хэрэг	5,300,000.00	5,330,500.00	(30,500.00)	100.58
210402	Тээвэр, шатахуун	33,024,800.00	32,549,365.00	475,435.00	98.56
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,104,000.00	3,997,870.00	106,130.00	97.41
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,140,000.00	1,051,350.00	88,650.00	92.22
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,000,000.00	4,079,650.00	(79,650.00)	101.99
2105	Нормативт зардал	3,470,000.00	3,470,000.00	-	100.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,470,000.00	3,470,000.00	-	100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	107,307,000.00	53,780,050.00	53,526,950.00	50.12
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,461,800.00	6,461,800.00	-	100.00
210602	Тавилга	75,485,000.00	36,060,000.00	39,425,000.00	47.77
210604	Урсгал засвар	25,360,200.00	11,258,250.00	14,101,950.00	44.39
2107	Томилолт, зочны зардал	7,869,000.00	7,869,000.00	-	100.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,869,000.00	7,869,000.00	-	100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	231,225,400.00	224,383,232.00	6,842,168.00	97.04
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	228,014,000.00	222,095,620.00	5,918,380.00	97.40
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	55,000.00	55,000.00	-	100.00

210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,000,000.00	1,854,525.00	145,475.00	92.73
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	276,400.00	153,000.00	123,400.00	55.35
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	480,000.00	154,000.00	326,000.00	32.08
210807	Газрын төлбөр	400,000.00	71,087.00	328,913.00	17.77
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,200,000.00	13,029,500.00	170,500.00	98.71
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,500,000.00	10,500,000.00	-	100.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,700,000.00	2,529,500.00	170,500.00	93.69
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	10,615,100.00	7,206,900.00	3,408,200.00	67.89
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	10,615,100.00	7,206,900.00	3,408,200.00	67.89
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	5,340,100.00	5,340,100.00	-	100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,275,000.00	1,866,800.00	3,408,200.00	35.39
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,036,516,900.00	962,204,580.22	74,312,319.78	92.83
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,033,016,900.00	956,218,680.22	76,798,219.78	92.57
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,033,016,900.00	956,218,680.22	76,798,219.78	92.57
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	3,500,000.00	5,985,900.00	(2,485,900.00)	171.03
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,500,000.00	5,985,900.00	(2,485,900.00)	171.03

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	355,092,321.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	355,092,321.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	300,384,354.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	-	836,000.00
210304	Байрны түрээс	-	836,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	2,796,800.00
210401	Бичиг хэрэг	-	1,190,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	-	1,606,800.00

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	2,232,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	400,000.00
210604	Урсгал засвар	-	1,832,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	-	1,880,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	-	1,880,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	22,567,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	22,567,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	270,072,054.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	270,072,054.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	2,590,500.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	2,590,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	2,590,500.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	52,117,467.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	52,117,467.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	355,092,321.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	355,092,321.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	18,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	265,805,775.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	71,286,546.00

2.6 Аудит хийсэн ахмадын сангийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

төгрөгөөр

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	3,972,370.00	(3,972,370.00)
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	599,170.00	(599,170.00)
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	3,373,200.00	(3,373,200.00)
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	-	-
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	599,170.00	(599,170.00)
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	3,373,200.00	(3,373,200.00)
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-		
35	ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	-		
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-		10,650,000.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-		6,677,630.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 263,832.8 мянган төгрөгийн 10 алдаа, зөрчил илэрснээс 232,730.0 мянган төгрөгийн 5 алдааг аудитын явцад бүрэн залруулсан.

5.1. Залруулсан алдаа

1. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын 172,468.8 мянган төгрөгийн бүрэн хэрэгжсэн 2 ажлыг данс бүртгэлд тусгаагүй,

2. Тайлант хугацаанд 1,936.5 мянган төгрөгийн түрээсийн орлогыг төвлөрүүлээгүй,

3. Тус байгууллага нь 3,504.0 мянган төгрөгийн хувь хүмүүсээс авах байрны түрээсийн авлагыг санхүүгийн тайланд өглөг авлагаар тусгаагүй,

4. Үндсэн хөрөнгийн бүртгэлд 9 нэр төрлийн хөрөнгөнд ашиглагдах жил оруулаагүйгээс 9,312.3 мянган төгрөгийн элэгдлийн зардлыг дутуу тооцсон, элэгдлийн эхний үлдэгдлийг 508.3 мянган төгрөгөөр дутуу илэрхийлсэн,

5. Тайлант хугацаанд 45,000.0 мянган төгрөгийн урьдчилж төлсөн зардлыг бараа материал, үндсэн хөрөнгийн дансанд хий орлогоор бүртгэсэн зөрчил тус тус илэрлээ.

Аудитаар нийт 4,102.8 мянган төгрөгийн 5 зөрчил илэрсэнд 4,102.8 мянган төгрөгийн 3 төлбөрийн акт, 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмжийг хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

Нийт илрүүлсэн алдаа, зөрчлөөс 4,102.8 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа болон зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс 1,087.8 мянган төгрөгөөр бага боловч шинж чанарын хувьд материаллаг тул Хязгаарлалттай дүгнэлт өглөө.

5.2. Төлбөрийн акт

1. Цалин хөлс тооцоолон олгохдоо 1 албан хаагчид 197.8 мянган төгрөгийн хавсран ажилласны нэмэгдлийг илүү олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т “*төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах*” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

2. Байгууллагын даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн А/134 дүгээр тушаалын хоёрдугаар хавсралтаар сумын нэгдсэн шинэ жилийн арга хэмжээ зохион байгуулах зардалд 105.0 мянган төгрөгийн согтууруулах ундааны зардлыг батлан, байгууллагын төсвийн хөрөнгөөр согтууруулах ундаа худалдан авсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т “*төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах*”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15.1.7-д “байгууллагын төсвөөр согтууруулах ундаа худалдан авах”-ыг хориглоно гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

3. Тайлант онд “Ворлд стандарт консалтинг” ХХК-иар дотоод аудит хийлгэхээр 2023 оны 11 дүгээр сарын 24-ны өдөр гэрээ байгуулан 3,800.0 мянган төгрөгийг шилжүүлж, гэрээнд заагдсан ажил хийгдсэн эсэх нь тодорхойгүй, гүйцэтгэсэн ажлын тайлан байхгүй байхад 100 хувь хэрэгжсэн гэсэн баримт үйлдэж анхан шатны баримтад хавсаргасан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-т “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, 69 дүгээр зүйлийн 69.1-т “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч бүр хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, төсвийн хөрөнгө, өр, төлбөр, орлого, зарлага, хөтөлбөр, арга хэмжээ, хөрөнгө оруулалтад санхүүгийн хяналт, шалгалт хийх, үнэлэлт, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, эрсдэлийн удирдлагаар хангахад чиглэсэн дотоод аудитын албыг байгуулж, дотоод аудитор ажиллуулна”, 69.3-т “Дотоод аудитад төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн эрхлэх асуудлын хүрээний төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмч давамгайлсан хуулийн этгээдийн санхүүгийн үйл ажиллагааг хамаарна” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

5.3. Албан шаардлага

1. Өргөн сум үүсэн байгуулагдсаны 100 жил, Их говийн зоригтны 80 жилийн түүхт ойг угтан 2023 оны 12 дугаар сарын 11-ний өдөр А.Буян-Арвижихтай шууд гэрээ байгуулан 27,000.0 мянган төгрөгийн бүрэн сийлбэртэй их найман ханатай гэр, сандал, ширээ худалдан авахаар төлбөрийг шилжүүлсэн байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8.5-т “Тендер шалгаруулалтын журмыг сонгохдоо тухайн бараа, ажил, үйлчилгээний нийт төсөвт өртгийг үндэслэл болгоно”, 8.5-т “Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

5.4. Зөвлөмж

1. Шилэн дансанд өмч хөрөнгө зарцуулахтай холбоотой 19 тушаал, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 10.2 сая төгрөгийн 2 гүйлгээ, 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүнтэй орлогын 11 гүйлгээ нийт 32 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан нь мэдээллийн ил тод байдлыг хангахгүй байх, хуулийн хэрэгжилт хангалтгүй байх эрсдэлтэй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-т “мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх”, 4.1.3-т “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.5-т “цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэрийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ”, 6.4.8-т “бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ”, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4.7-т “цалингийн зардлаас бусад таван сая, түүнээс дээш төгрөгийн үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэрийн хамт”, 8.4.8-т “бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрийг байнга ил тод, нээлттэй байлгана” гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны хуулийг бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс					
							Залруулсан		Зөвлөмж			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Түрээсийн орлогыг дутуу төвлөрүүлсэн байна	1	1,936.5	1	1,936.5			1	1,936.5				
Орон нутгийн өмчийн байрны түрээсийн төлбөрийн дутуу төлөлтийг санхүүгийн тайланд авлагаар тусгаагүй орхигдуулсан	1	3,504.0	1	3,504.0			1	3,504.0				
Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг дутуу тооцсон	1	9,820.6			1	9,820.6	1	9,820.6				
Ажил гүйлгээг санхүүгийн тайланд алдаатай тусгасан	1	45,000.0			1	45,000.0	1	45,000.0				
Хөрөнгө оруулалтын ажлыг данс бүртгэлд тусгаагүй орхигдуулсан	1	172,468.8	1	172,468.8			1	172,468.8				
Дүн	5	232,730.0	3	177,909.3	2	54,820.0	5	232,730.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Алб	Тоо	Дүн
Төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан	1	3,800.0	1	3,800.0								
Албан хаагчдад нэмэгдэл хөлсийг илүү тооцож олгосон	1	197.8	1	197.8								
Худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулаагүй	1	-			1	-						
Дүн	3	3,997.8	2	3,997.8	1	-	-	-				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс						
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил									
Шилэн дансанд 32 мэдээлэл хугацаа хоцроож байршуулсан	1							1	-
Дүн	1	-						1	-
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил									
Байгууллагын төсвийн хөрөнгөөр согтууруулах ундаа худалдан авсан	1	105.0	1	105.0					
Дүн	1	105.0	1	105.0					
Нийт дүн	2	105.0	1	105.0				1	-